

JAARVERSLAG 2013

Weidevogelgroep Duinboeren

Inhoudsopgave

3 Voorwoord

4 Resultaten

11 Seizoen in beeld

18 Waarnemingen

20 Patrijs

22 Weidevogelonderzoek Studenten HAS Den Bosch

24 Colofon - sponsoren

Foto's omslag
voorkant

Boven: kievit
Onder links: kievitsnest
Onder rechts: legsel gevonden

Voorwoord – een late lente

Na een strenge winter was vooral maart uitzonderlijk koud en de kou hield aan tot mei. Alles in de natuur kwam trager tot ontwikkeling. Vergeleken met het gemiddelde van de afgelopen twaalf jaar lag de natuur dit voorjaar twee weken achter op schema. En dat terwijl het voorjaar de laatste veertig jaar sterk naar voren is geschoven. In die tijd is de lente gemiddeld 3,7 °C warmer geworden. Daardoor is de datum waarop vogels hun eerste ei leggen met zo'n twee weken vervroegd. Dit uitzonderlijke voorjaar brak met die trend.

Voor de weidevogelbeschermers was het niet aangenaam. De koude gure wind maakte het niet prettig vertoeven in de polder. Soms werd een zoektocht voortijdig afgebroken om verstoring te voorkomen. Als “gevaar” in de buurt is blijven de weidevogels niet bij hun eieren en/of jongen met als risico dat die te veel afkoelen.

Voor de weidevogels zelf zijn de gevolgen voor het late voorjaar beperkt gebleven. De Kieviten trekken bij winterse omstandigheden naar het zuiden en keren terug als er voldoende voedsel te vinden is. Het eerste legsel werd pas op 10 april gevonden (vorig jaar op 26 maart). Maar daar staat tegenover dat we uiteindelijk veel legfels hebben gevonden. Met name het hoge uitkomstpercentage maakt van 2013 een goed seizoen. Veel jonge Kieviten hebben we gezien en de populatie is gegroeid.

Trekvogels, zoals de grutto en de gele kwikstaart die de winter in Afrika doorbrengen, zijn niet later dan normaal gearriveerd. Op het moment van vertrek uit hun overwinteringsgebied weten ze natuurlijk niet wat voor weer het is in hun broedgebied. Door de bevroren weilanden die ze hier aantreffen, konden ze wel moeilijk aan voedsel komen. Het heeft daardoor meer tijd gekost om op conditie te komen.

Laten we hopen dat het voorjaar van 2014 wat warmer zal zijn. Is het niet voor de weidevogels dan voor onszelf.

Rini van den Boer

Voorzitter Weidevogelgroep Duinboeren

Resultaten

Dit voorjaar was het lang koud en nat waardoor we laat met het beheer konden beginnen. De eerste keer dat we de akkers opgingen waren de resultaten boven verwachting. De uiteindelijke resultaten zijn zelfs beter dan vorig jaar.

Werkgebied

	<u>De Zeeg</u>	<u>Gement</u>
Aantal boeren	20	35
Gebiedsgrootte	156 ha	312 ha
Aantal vrijwilligers	11	25

Anja geeft instructie voor het plaatsen van mandjes.

In De Zeeg is één groep actief geweest omdat voor de eerste keer met een GPS systeem is gewerkt. De groep werd aangevuld met twee nieuwe personen. In de Gement waren de vier vertrouwde groepen actief. Het werkgebied is niet

gewijzigd en ook landschappelijk gezien is er weinig veranderd vergeleken met 2012.

Omstandigheden

We hebben lang moeten wachten voordat de omstandigheden zodanig waren dat we konden beginnen met het beheer. In het begin was het vaak zodanig koud en regenachtig dat we de akkers niet opgingen om de eieren en jongen niet in gevaar te brengen. “Vreemd volk” op het land betekent verstoring. Jongen krijgen dan niet de kans om op te warmen onder de vleugels van de ouders en koelen snel af. Later werden de weersomstandigheden een stuk beter. Uiteindelijk hebben we toch nog de nodige jongen op de akkers zien lopen.

Jonge Kievit

Groepsresultaten

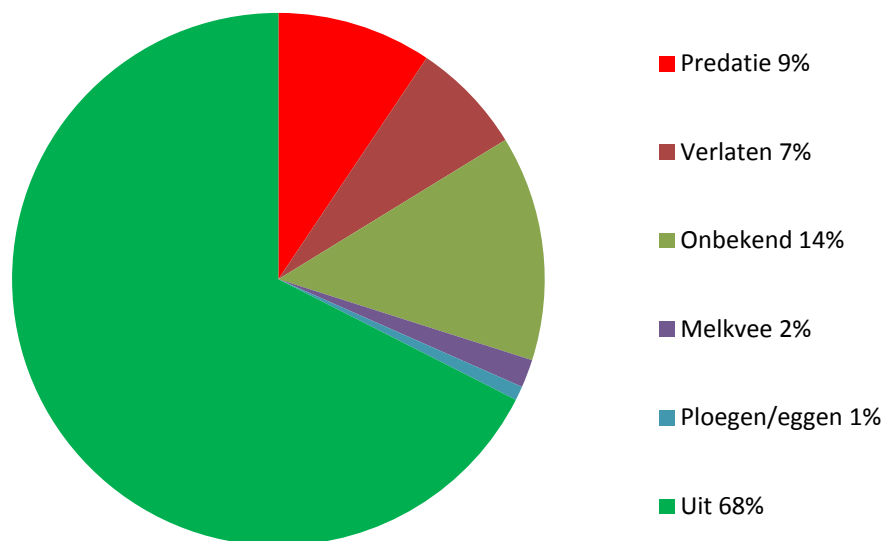
Omdat grond droog was konden de boeren vroeg starten met de grondbewerkingen. In veel gevallen zelfs eerder dan de eerste legsels waardoor de verstoring als gevolg van bewerkingen minder was. Daardoor zijn ondanks de late start de resultaten toch goed. Tijdens de gehele periode hebben we behoorlijk wat Kieviten gezien en zelfs een redelijk aantal jongen op de akkers. Een paar koppels scholekster hadden in het gebied een broedplaats gevonden. Ook wulpen, grutto's, gele kwikstaarten en enkele patrijzen werden gesignaleerd.

	Ton H	Wout	Ton P	Wim	Rini	Totaal
Kievit						104
Uit	38	10	12	6	7	73
Niet uit	14	2	3	4	2	25
Onbekend	2		1	2	1	6
Scholekster						7
Uit	5				2	7
Niet uit						
Onbekend						
Wulp						4
Uit						
Niet uit	1		1			2
Onbekend			2			2
Grutto						3
Uit			1			1
Niet uit			1			1
Onbekend			1			1
Kleine plevier						1
Uit				1		1
Niet uit						
Onbekend						
Patrijs						1
Uit						
Niet uit						
Onbekend		1				1
Totaal 2013	60	13	22	13	12	120
Totaal 2012	63	10	20	16	7	116

Aantal legfels en verlies

Gepredeerd kievitseï

Hierboven zijn de resultaten in procenten te zien. Het totaal aantal gevonden legfel is 120. Vier meer dan in 2012. Het verlies van 32% is een stuk lager dan in 2012 ondanks (wellicht dankzij) het koude voorjaar. In het begin van het seizoen vonden we op enkele akkers redelijk veel verlaten legfels maar op dezelfde akkers vonden

we later toch weer de nodige legfels. Predatie is eveneens een stuk lager. Oorzaak het late begin van seizoen? We hebben de indruk dat er minder kraaien waren. Later in het seizoen waren de weersomstandigheden beter en werden er regelmatig jonge Kieviten waargenomen. Uiteindelijk zijn 78 nesten (68%) uitgekomen.

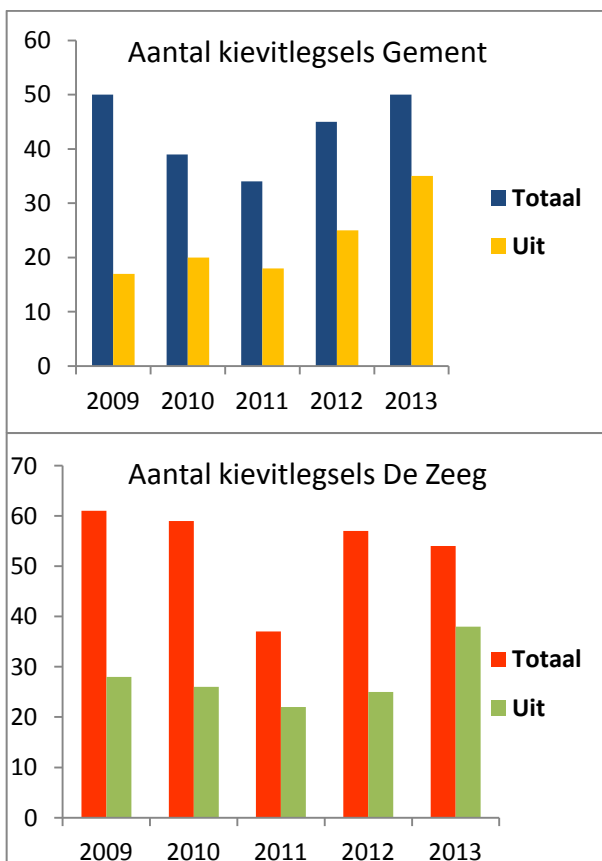
Kievit

De afgelopen jaren werd niet al te positief over de kievit geschreven want er was nogal wat achteruitgang in het aantal en er kon ook geen duidelijke oorzaak worden gevonden. Dit jaar was het aantal uitgekomen nesten beduidend hoger dan vorig jaar. Helaas werden in het koude begin van het voorjaar nogal wat verlaten nesten gevonden met onbekende oorzaak van het verlaten. Op dezelfde percelen werden kort daarna de nodige nieuwe nesten gevonden. Het weer was af en toe zo slecht dat we

soms besloten niet de akkers op te gaan omdat we bang waren dat de eieren teveel afkoelden. Het was dan ook een mooi gezicht toen we onverwachts op een weiland een ouderpaar met vier jongen zagen waar we vooraf geen eieren hadden gevonden. Deze jongen werden wekelijks waargenomen en op het laatst waren drie grote jongen overgebleven.

In De Zeeg en ook in de Gement zijn regelmatig jonge kieviten op de akkers waargenomen. Dat biedt perspectieven voor de toekomst.

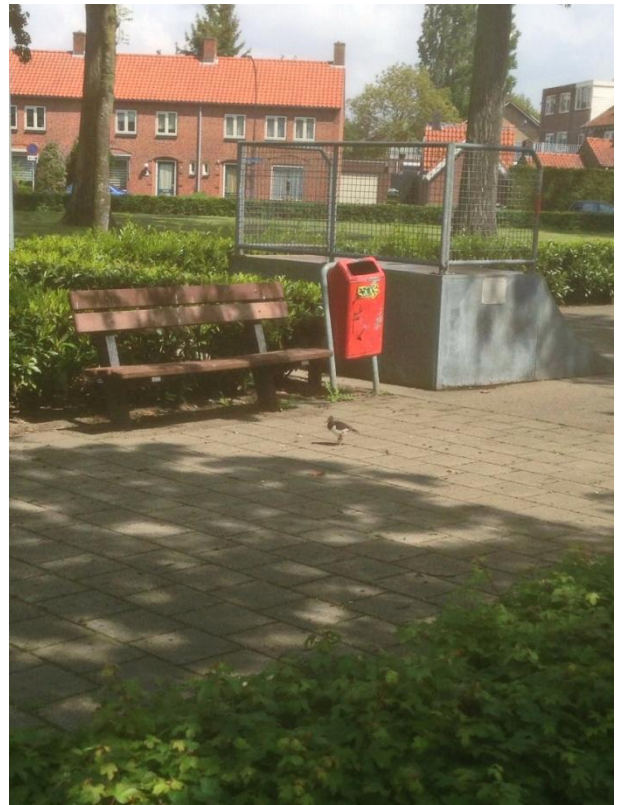
Jonge kievit

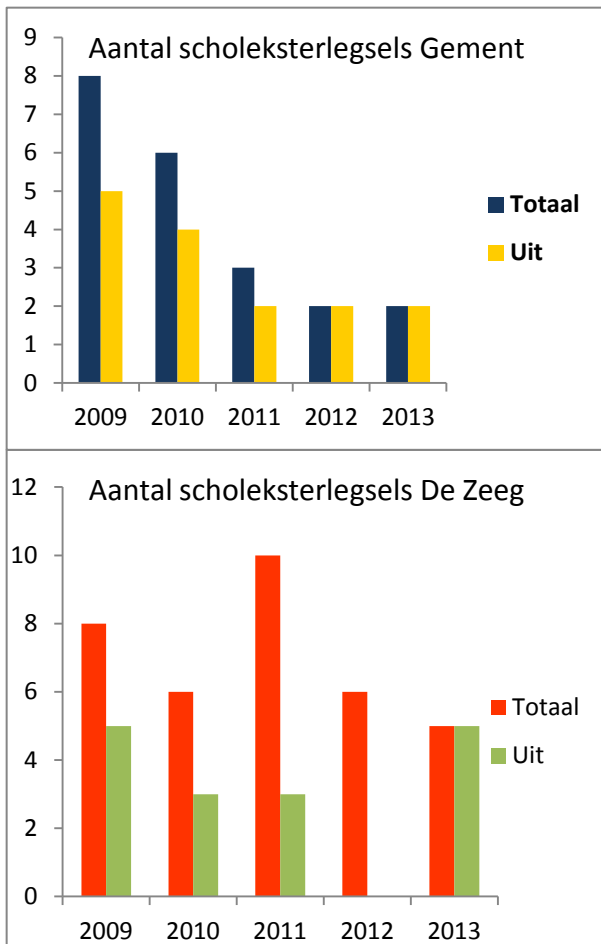
Scholekster

Nest waar scholeksters juist uitkomen.

Het aantal scholeksterlegsels in de Gement neemt af terwijl het aantal in De Zeeg iets omhoog gaat en het aantal legsels dat uitkomt ook steeds iets hoger wordt. Dit jaar zijn zelfs alle nesten, totaal zeven stuks, uitgekomen. In De Zeeg hebben we zeker twee legsels behouden door actief beheer want deze legsels werden in de rij van de maïsplanten gelegd, veilig voor de machines. Eén legsel werd zelfs op vijf centimeter gemist door een tractorband. Scholeksters schuwen het contact met de bewoonde wereld niet. Bekend is dat ze ook op platte daken van gebouwen broeden. Eind mei fietste Ton Hannink naar Waalwijk en opeens hoorde hij een de kreet van een scholekster. Plotseling zag hij een scholekster met jong bij een bankje.

Grutto en Wulp

Met beide soorten gaat het moeizaam. In de Gement hebben drie grutto's gebroed. Slechts één legsel is uitgekomen en er zijn helaas geen jongen vliegvlug geworden. Van de wulp, kenmerkend door zijn kromme snavel, hebben we vier nesten gevonden waarvan er niet een uitkwam. In De Zeeg werd een nest wulpen gevonden waarvan de jongen aan het uitkomen waren. De jongen troffen we dood aan door predatie. Het is te hopen dat de ouder is ontkomen.

Door het collectief weidevogelbeheer wordt ons gebied aantrekkelijker voor graslandbroeders als grutto en wulp. Hopelijk leidt dit er toe dat de jongen van eerder seizoenen weer terugkeren naar ons gebied.

Gele kwikstaart

Kleine soorten

De kleine soorten zoals de gele kwikstaart, veldleeuwerik en graspieper blijven het redelijk doen. Tijdens de controles op weidevogels zagen we regelmatig paartjes. We hebben geen nest gevonden maar die zijn er zeker wel geweest. Goed verstopt in de ruigten.

Overige soorten

Naast de traditionele weidevogelsoorten heeft een koppeltje patrijzen zich genesteld in ons gebied. Bijzonder omdat 2013 het jaar van de patrijs was. Uniek was de vondst van een legsel van kleine plevier in de Gement. Deze laatste soort heeft niet eerder bij ons gebreed. Zowel het legsel van de patrijs als dat van de plevier zijn uitgekomen.

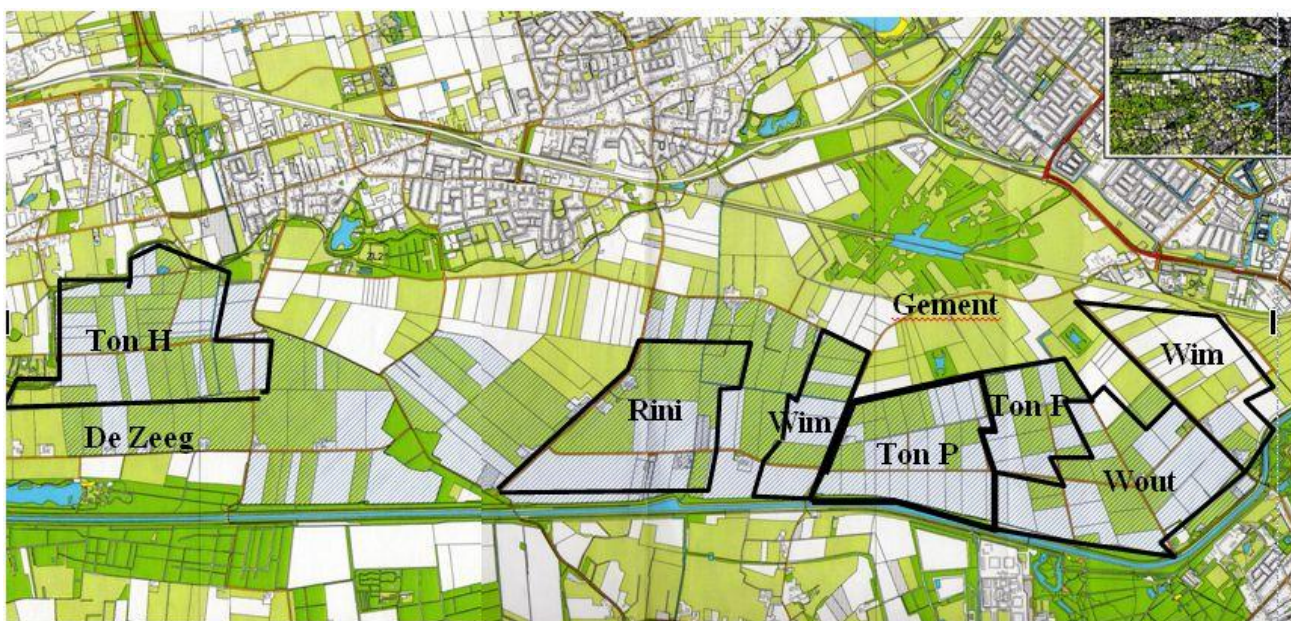

Legsel van de kleine plevier

Kleine plevier (bron: internet)

De kleine plevier is een echte pioniersoort. Dat wil zeggen dat hij op plekken broedt die tijdelijk geschikt zijn om te broeden (afgravingen, bouwplaatsen, opgespoten land, grindgaten) en een jaar later weer verkast omdat de omstandigheden op de 'oude' broedplaats zo veranderd zijn dat ze er niet meer willen broeden. Het is dus niet zeker dat we hem volgend jaar weer terugzien.

De gebiedsverdeling. Totaal zijn 39 vrijwilligers actief. In de Gement vier groepen en in De Zeeg een groep.

Seizoen in beeld

Het seizoen van de weidevogelbescherming loopt van begin maart tot eind juni. Op de startavond, dit jaar gehouden op 13 maart, komen alle vrijwilligers bij elkaar ter voorbereiding van het seizoen. Ook Anja Popelier, die ons vanuit het Brabants Landschap deskundige ondersteuning geeft, was

daarbij aanwezig. Traditioneel doen we ook mee aan de zwerfvuildag zodat de weidevogels in een "opgeruimd" landschap hun nesten kunnen maken. De slotavond was op 24 juni. Weer komt de gehele groep dan bij elkaar om met een drankje en een hapje terug te kijken op het seizoen.

Eerste Kievitsei in de Gement

Het voorjaar was bitterkoud. De gehele natuur kwam laat op gang. Dat gold ook voor de weidevogels. Pas op 10 april werd het eerste legsel, inmiddels al wel drie eieren, in de Gement gevonden. (vorig jaar was dat op 26 maart)

Rina Tamminga bij het eerste legsel van het seizoen

Eerste ei in De Zeeg

Op 10 april 2013 werd om 15:22 uur het eerste ei gevonden in De Zeeg. Het was die dag nog erg koud toen wij met een grote groep vrijwilligers op pad gingen om nesten te zoeken.

Omdat het de week ervoor nog gevoren had waren onze verwachtingen niet hoog gespannen. De verbazing was dan ook erg groot toen we het eerste nest met eieren vonden. In totaal werden die middag negen nesten met eieren gevonden. Dit was meteen een goede opsteker.

Kievitsnest met vijf eieren

Op een van de akkers deed zich een merkwaardig verschijnsel voor want in één nest lagen maar liefst vijf eieren.

In eerste instantie dachten wij dat er een grap was uitgehaald omdat dicht in de buurt een nest met drie eieren lag en er zou wel eens één ei verlegd kunnen zijn. De week erop lagen in het nest met drie eieren nu ook vier eieren en in het nest met vijf nog steeds vijf. Alle eieren zijn uiteindelijk ook uitgekomen!

Redding van jonge kieviten

We waren op twee akkers bezig om nesten te zoeken omdat hier nog bewerkingen gedaan zouden worden. Plotseling hoorden Ad en Anja gepiep en er bleken jonge kieviten in een vrij diepe sloot te lopen waar ze niet uit konden komen. Anja bedacht zich geen moment, trok schoenen en kousen uit, sprong in de sloot en pakte de jonge kieviten waarna Ad ze op het droge los liet. De jongen maakten zich snel uit de voeten. Door krachtdadig op te treden werden een paar jongen gered.

Excursie naar Eemnes

Kievit

Grutto

Scholekster

Op 11 mei 2013 gingen we met 25 personen op excursie naar Eemnes. Dit was een geweldig aantal vrijwilligers. We zijn met een paar auto's naar de Theetuin in Eemnes gegaan.

Hier werden we gastvrij ontvangen waarna we naar de weilanden wandelden. In dit gebied zitten erg veel weidevogels in vergelijking met De Zeeg en Gement. De grutto's waren hier in grote getale aanwezig. Ook hebben we de tureluur kunnen waarnemen. Helaas hebben we de excursie moeten afbreken omdat het steeds harder ging regenen. In de theetuin werd nog gezellig nagepraat. Nadat we het ooievaarsnest hadden bewonderd reden we huiswaarts. Voor de weidevogels is de ooievaar geen goede buur maar hopelijk vinden ze in de naaste omgeving van het nest voldoende voedsel.

Tureluur

Lammetjesdag

Op 1 april (2e Paasdag) was het lammetjesdag bij familie Van der Lee in Vlijmen. Huub en Hermien beheren op een natuurvriendelijke wijze hun camping. Ze doen mee aan weidevogelbescherming en hebben tot hun grote enthousiasme een broedende kerkuil in de nestkast.

We hebben op die dag een stand bemand met informatie over weidevogels en uilen. Ondanks de kou was er toch veel belangstelling.

Nesten overzicht met GPS

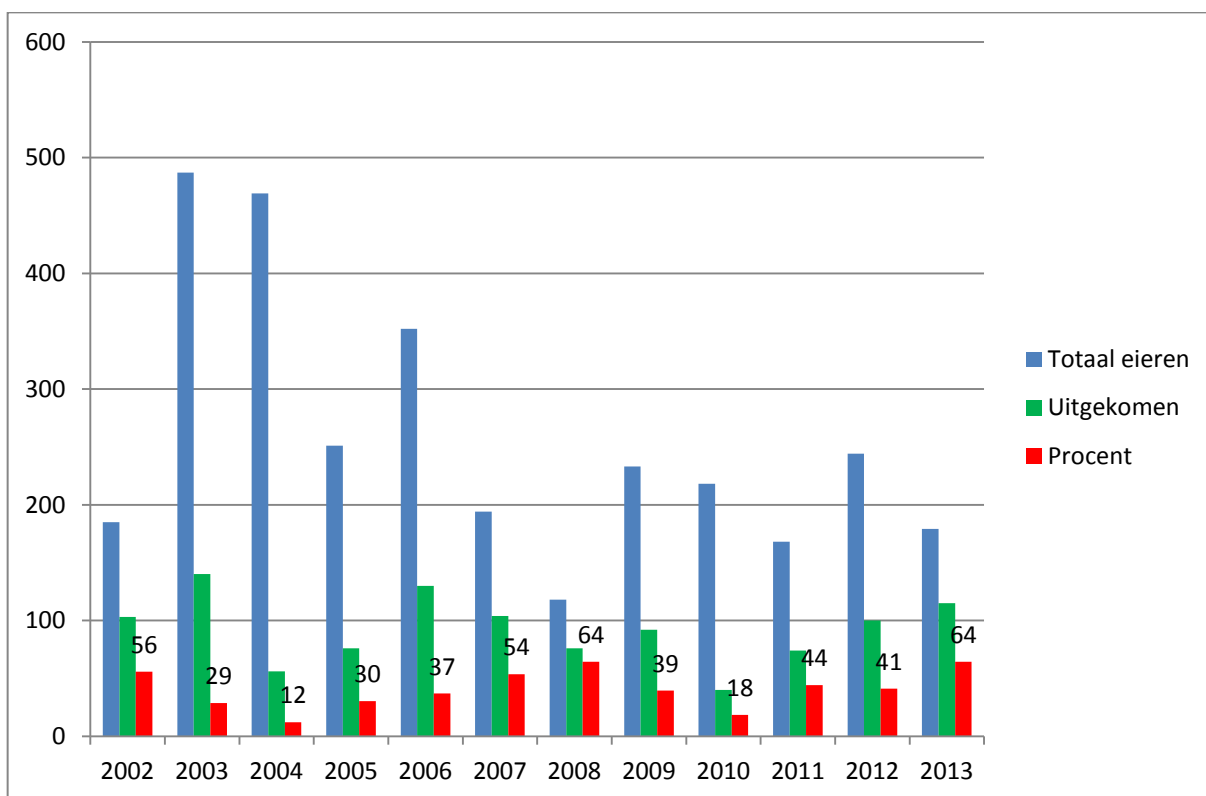

Jarenlang heeft Marianne van Loon met veel enthousiasme en inzet de weidevogelbescherming in De Zeeg getrokken. Afgelopen seizoen heeft Ton Hannink deze taak overgenomen. Ton heeft meteen nieuwe technieken geïntroduceerd. Met zijn camera, voorzien van een GPS systeem, heeft hij van elk nest een foto gemaakt en tegelijk de gegevens vastgelegd. Vervolgens de gegevens in Excel gezet en daar een overzicht van gemaakt. Hiermee was het mogelijk om een kaart te maken met alle plaatsen waar nesten zijn gevonden. Hierboven staat zo'n kaartje. Vanuit deze gegevens wordt weer de landelijke database gevuld met de gegevens uit geheel Nederland.

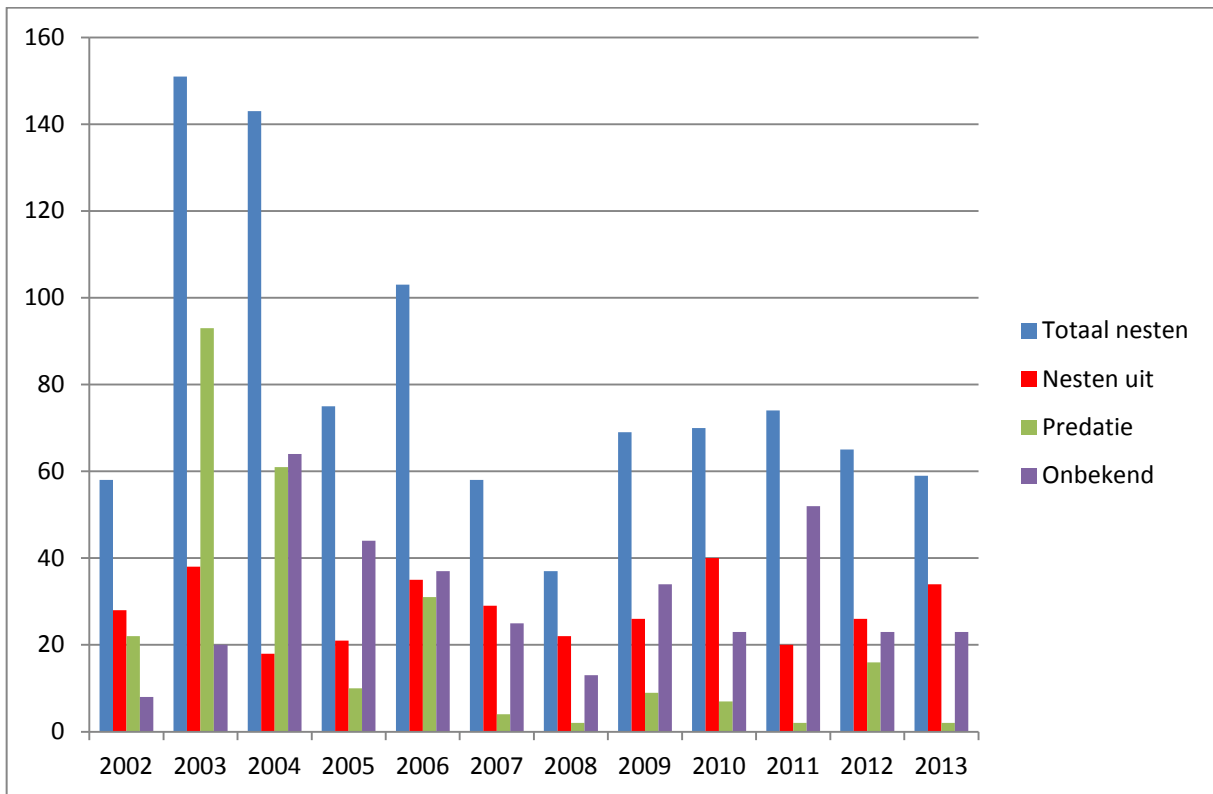
Overzicht 11 jaar beheer weidevogels in De Zeeg

Ton Hannink heeft gegevens uit de landelijke database geanalyseerd. Hij heeft gekeken naar de cijfers die betrekking hebben op De Zeeg, het gebied waar zijn groep actief is. Van deze gegevens heeft hij grafieken gemaakt die een overzicht geven van 11 jaar Weidevogelbeheer in De Zeeg.

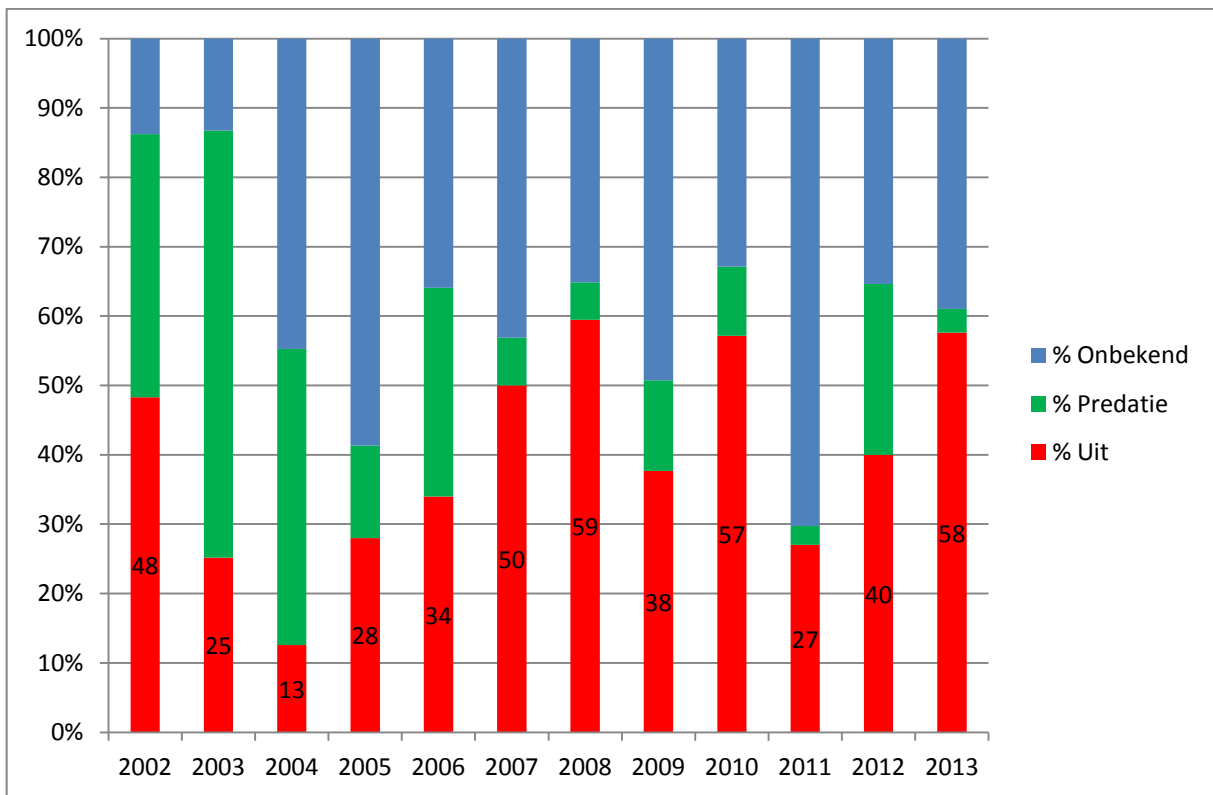
In de grafieken is veel af te lezen maar het meest opvallend is dat in het eerste begin veel predatie was. Bij navraag bij Marianne en Bert kreeg Ton als antwoord dat er in die tijd veel vossen waren en dat deze voor een zeer groot gedeelte zijn afgeschoten. Tevens zien we dat het totaal aantal nesten dat uitkomt weer in een stijgende lijn is.

Grafiek van de gevonden aantal eieren

Grafiek van de gevonden aantal nesten

Overzichtsgrafiek

Vershil in nesttypes

Vershil in kleur eieren

Opvallend is het kleurverschil in de eieren tussen het ene en het andere nest. Blijkbaar kunnen kieviten de kleur van hun eieren aanpassen aan de ondergrond om meer schutkleur te krijgen.

Het nest van een kievit bestaat uit een kuiltje in de grond. De kievit bouwt zijn nest graag in weilanden met kort gras of op zwarte akkergrond. Afhankelijk van de beschikbaarheid van strootjes kan een nest er anders uitzien. Beide ouders broeden maar het vrouwtje broedt het meest. Het legsel wordt goed verdedigd met luchtaanvallen op kraaien. Meestal zijn er vier eieren in een nest.

Waarnemingen

Het weidevogelseizoen loopt van maart tot en met juli. In die periode komen we wekelijks in het veld. Naast weidevogels zien we ook allerlei andere vogelsoorten. In dit hoofdstuk een compleet overzicht van totaal 42 verschillende soorten.

Aalscholvers

Kleine karekiet (internet)

Visdiefje (internet)

Gele kwikstaart

Behalve vogels zien we ook allerlei andere diersoorten zoals hazen.

2014 - Datum	21-3	28-3	4-4	11-4	18-4	25-4	2-5	9-5	16-5	23-5	5-6	6-7
Aalscholver	x	x		x	x			x		x	x	
Blauwe reiger	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x
Buizert	x			x	x	x	x	x		x	x	x
Canadese gans	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fazant				x	x	x						
Gele kwikstaart					x	x	x	x	x	x	x	x
Gierzwaluw						x		x		x	x	x
Graspieper	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x
Grauwe gors											x	x
Grutto				x	x	x	x	x	x	x	x	x
Houtduif				x	x	x						
Kauw												
Kiekendief			x		x	x				x		x
Kieviet	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine karekiet												
Kleine plevier					x	x	x	x				
Kleine zwaan	x	x										
Knobbelzwaan	x	x	x	x	x	x	x		x			
Koekoek								x				
Kokmeeuw	x			x	x					x		x
kwartel											x	x
Meerkoet				x		x		x			x	
Nijlgans	x	x		x	x	x	x	x		x	x	
Paapje												
Patrijs								x		x	x	
Regenwulp						x	x					
Rietgors						x	x	x		x	x	x
Roodborst tapuit								x				x
Scholekster				x	x	x	x	x	x	x	x	x
Smient												
Spreeuw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Tapuit												
Torenvalk	x						x	x				
Veldleeuwerik	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Visdiefje	x						x			x	x	x
Waterhoen												
Watersnip	x	x	x	x	x							
Wilde eend	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x
Witte kwikstaart			x	x								
Wulp	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Zilvermeeuw	x											
Zilverreiger	x	x	x	x								
Zwarte kraai	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Patrijs

De Patrijs behoort niet tot de weidevogels, maar is een akkervogel. Vroeger was hij een favoriete prooi voor jagers maar sinds het aantal fors is verminderd is de jacht hierop gesloten. 2013 was uitgeroepen tot het jaar van de patrijs om extra aandacht te vragen voor deze vogel.

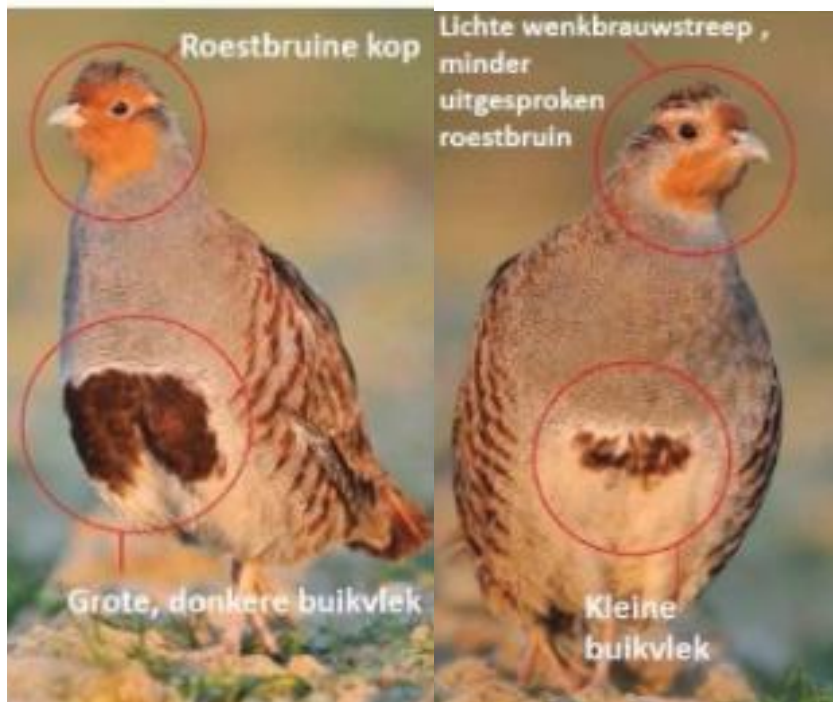
Kenmerken

De patrijs is een goed gecamoufleerde grijsbruine vogel die behoort tot de fazantachtige. Hij komt in kleine groepen voor in de ruigten van open agrarische gebieden. Het liefst vertoeft hij op de grond. Ook bij onraad kruipt hij liever weg dan dat hij opvliegt. Het is een standvogel dus hij blijft 's zomers en 's winters in hetzelfde gebied. Sinds 1960 is door vershraling van het landschap het aantal in Nederland met meer dan 90% afgenomen. Door de aanleg van akkerranden zullen de kansen voor de patrijs weer toenemen.

Het voedselaanbod, grote insecten, neemt hierdoor toe en er is meer schuilgelegenheid.

In ons gebied

In ons werkgebied hebben we op diverse plaatsen, zowel in de Gement als in De Zeeg, patrijzen gezien. Meestal in de buurt van akkerranden en ruigten. We hebben slechts één legsel (zeven eieren) gevonden en dit legsel is uitgekomen. Dit kunnen er meer zijn want de legsels zijn moeilijk te vinden en we hebben er niet speciaal naar gezocht. Jonge patrijzen hebben we niet gesignaleerd.

Man

Vrouw

2013
Jaar van de Patrijs

Het weidevogelconvenant

In november 2006 is een weidevogelconvenant afgesloten. Het doel was verbetering van de fysieke leefomstandigheden en de populatie van de weidevogels met behoud van tenminste gelijke economische waarde voor de agrarische sector.

De betrokken partijen: Gemeente Vught, ZLTO De Leije, Vereniging Natuurmonumenten, Waterschap Aa en Maas, Brabants Landschap en Weidevogelgroep Duinboeren. Regelmatig is een begeleidingsgroep bij elkaar gekomen om voorgenomen inspanningen in praktijk te brengen. Veel punten zijn inmiddels gerealiseerd:

- Veldwerk + verslaglegging weidevogelgroep
- Ondersteuning weidevogelgroep door Brabants Landschap
- Communicatie naar grondgebruikers, burgers en andere belanghebbenden
- Publicaties: info-bord, nieuwsbrieven, jaarverslagen
- Samenwerking in het veld tussen weidevogelgroep, leden ZLTO, loonwerkers, WBE
- Afstemming met Waterschap over maaien slootkanten
- Verbetering biotoop: uitgesteld maaien, bomen rooien (gebied open houden), vluchtstroken, akkerranden, weidevogelpoelen.

De looptijd van het convenant, zes jaren, is verstreken. Inmiddels zijn de betrokken partijen bij elkaar geweest. Afsproken is om het convenant te verlengen. Positief is dat ook de gemeente Heusden wil meedoen. Het streven is om in 2014 het vernieuwde convenant te ondertekenen.

Ondertekening van het convenant in november 2006

Een resultaat van het convenant is de verbetering van de biotoop waar onder andere de grutto van heeft geprofiteerd.

Weidevogelonderzoek Studenten HAS Den Bosch

De samenwerking met de HAS verloopt goed. Inspirerend om te zien hoe enthousiast jonge mensen kunnen worden als ze echt gaan kijken hoe de natuur werkt. Erg prettig ook dat de studenten zo'n goede medewerking verkrijgen van onze vrijwilligers en de boeren in het gebied.

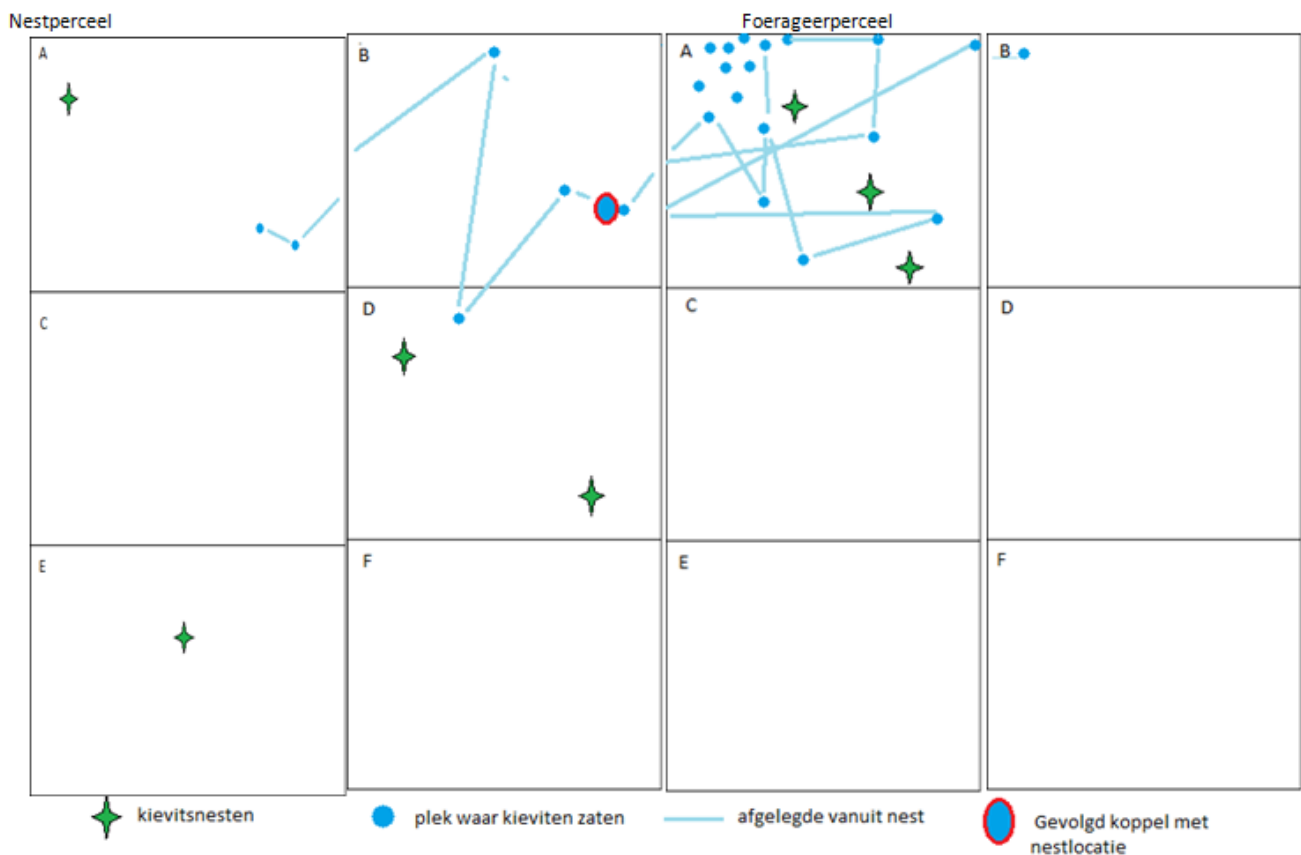
Tot nu toe vallen de resultaten nog tegen. De studenten, de docenten en wij zelf moeten nog wat meer ervaring krijgen met de samenwerking om tot goede resultaten te komen. Vooral het daadwerkelijk in handen krijgen van de verzamelde gegevens zoals interviews met de boeren of observatiegegevens loopt nog niet naar wens, zodat vervolgonderzoek hier niet mee verder kan.

Momenteel is de samenwerking dus vooral inspireren, zo inspirerend dat ik, Ingrid Meuwissen, ook zelf het afgelopen jaar met een onderzoekje begonnen ben. Hopelijk komen er later meer bruikbare resultaten uit.

Resultaten

De 4^e-jaars studenten die van september 2012 tot april 2013 gekeken hebben naar de hoeveelheid beestjes (=voedsel) in de bodem, hebben vooral pionierswerk verricht. Ze hebben geen verschil kunnen vinden tussen de voedselsituatie op percelen met en zonder nesten. Dit hangt waarschijnlijk samen met de perceelskeuze. Een deel van de percelen zonder nesten lag vlak aan de weg. Hier was geluid waarschijnlijk de oorzaak voor het achterwege blijven van de nesten en niet de voedselsituatie. De studenten kwamen er ook achter dat, ook in de bodem, de roofdiertjes de neiging hebben om de prooidiertjes op te eten. Dit heeft de tellingen van de hoeveelheden beestjes in de bodem verstoord.

De 1^e-jaars konden verder met de ervaringen van de groep van vorig jaar. Ondanks dat ook zij de nodige tegenslagen hadden (de telescoop werd bv gestolen), constateerden zij dat tijdens hun observaties de vrouwtjes Kieviten twee maal zo veel broedden dan de mannetjes. Hun conclusie dat vrouwtjes dicht bij het nest fourageren dan mannetjes, onderschrijf ik niet. Wel is er een duidelijk verschil tussen de oudervogels (zowel mannetjes als vrouwtjes) die heel dicht bij het nest blijven (minder dan 5 meter), en een groep die steeds een stuk verder van het nest af gaat fourageren. De studenten hadden de indruk dat er binnen de percelen specifieke plekken waren waar de vogels steeds teruggingen om te fourageren. Helaas zijn deze plekken niet in beeld gebracht. Wel iets om eens verder uit te zoeken.

Figuur 1: Route en verblijfsplekken van 1 kievit gedurende 1 uur (Bron: ecoexperience 2013, TB1)

In mijn eigen onderzoek heb ik gezocht naar een relatie tussen de gewassen en de nestlocaties. Het onderzoek is nog niet helemaal uitgewerkt, maar het lijkt er op dat de kievieten in het voorjaar een duidelijke voorkeur hebben voor stoppelvelden. Pas als er bijna geen stoppelvelden meer zijn lijken ze over te stappen op geëgde percelen. Ik hoor graag in hoeverre dit in het veld herkend wordt. Met de verkregen gegevens zal nog verder gekeken worden naar de rol van grasland als buurperceel, en het vóórkomen van onkruid. Komend seizoen zal het onderzoek herhaald worden (met een hogere frequentie van meten) om te zien of de gevonden beelden bevestigd worden.

In september zijn twee groepjes 2^e-jaars studenten doorgedaan met het onderzoek naar bodembeestjes. Zij zijn al begonnen om zowel in de bodem als op de bodem beestjes te vangen om een beeld te krijgen van de voedselsituatie. Zij gaan hiermee door tot eind mei, dus met een beetje geluk kunnen we komend jaar wat duidelijkere uitspraken doen over zowel de voedselsituatie als de invloed van gewassen.

Colofon

De **Weidevogelgroep Duinboeren** is een werkgroep van Stichting De Duinboeren.

Voorzitter Rini van den Boer
Secretariaat Margreet van Mensvoort
St.-Lambertusstraat 50
5266 AG Cromvoirt
m.van.mensvoort@home.nl
Gegevensverwerking Ingrid Meuwissen

**Coördinatiepunt
Landschapsbeheer
Brabants Landschap** coördineert de weidevogelbescherming in Noord-Brabant en begeleidt ook de Weidevogelgroep Duinboeren

Coördinator Jochem Sloothaak
Veldmedewerker Anja Popelier

De weidevogelgroep werkt samen onder de naam "**Natuurlijk Vught**" met andere organisaties in Vught die zich bezig houden met de natuur.

Foto's

De foto's in dit jaarverslag zijn gemaakt in de Gement en De Zeeg, door vrijwilligers van de weidevogelgroep, tenzij anders aangegeven.

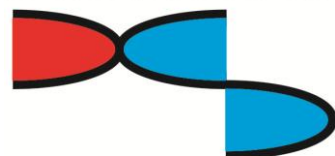
Relevante websites www.brabantslandschap.nl
www.duinboeren.nl
www.weidevogelbescherming.nl
www.nmvught.nl

Met dank aan onze sponsors:

J. VAN ESCH BV

DRUKKERIJ

SHELLEKENS

LA **BOULANGERIE** GOOSSENS